

18.6.2025 עדכון לחברי הרשת- עם כלביא

אנו נמצאים שישה ימים לאחר תחילתם של מתקפות הטילים חסרות התקדים על ישראל, ורצינו לשתף אתכם בעדכון לגבי הצרכים וההתפתחויות בשטח. נכון לעכשיו, ישנם לפחות 24 הרוגים ומאות פצועים. אף שמדובר במספרים קשים, הם נמוכים מההערכות של הרשויות בתרחיש מסוג זה. מקלטים וממ"דים מוכיחים את עצמם כיעילים מאוד בהצלת חיים. פיקוד העורף שיפר את מערכת ההתרעה, וכעת יש לישראלים כ-10 דקות להגיע למקלטים. עם זאת, אין מערכת מושלמת, ולצערנו צפויות אבידות נוספות.

JFN הפעילה את מנגנוני התיאום שהוקמו לאחר 7 באוקטובר, ואנו נמצאים בקשר שוטף עם פיקוד העורף, משרד ראש הממשלה, ארגוני הגג של החברה האזרחית וארגוני המתנדבים, הרשויות המקומיות וארגוני התשתית הפילנתרופים. המשימה שלנו היא הוא לספק לתורמים וקרנות, מידע עדכני על הצרכים וכיצד ניתן לעזור.

בעת הזו נראה שרבים מהצרכים המיידיים מטופלים ברמת פיקוד העורף והשלטון המקומי ועל ידי/ובסיוע ארגוני החברה האזרחית ובתאום עם משרדי הממשלה הרלוונטיים.

כמו תמיד במצבים אלו, "ערפל הקרב" כבד וישנן שאלות פתוחות רבות, עם זאת, אנו יכולים לשתף בכמה תובנות ממוקדות והמלצות כלליות:

- כפי שאמרנו בעדכון הקודם, אנו ממליצים לא למהר לפעול. היקף הצרכים המלא עדיין אינו ברור, ומשך המשבר אינו ידוע - וזהו גורם שעשוי להשפיע על התגובה הפילנתרופית. בשלב זה חשוב לשמור על "אצבע על הדופק" ולראות כיצד הצרכים מתפתחים. ניתן כמובן לייעד כספים למצב החירום הנוכחי אך מומלץ לא למהר ולהתחייב על כל התקציב, לפני שהתמונה לגבי הצרכים ארוכי הטווח תהיה ברורה יותר.
- נכון לעכשיו, 4,948 מחוסרי קורת גג שוהים בשמונה מלונות. מטבע הדברים, המספר הזה עולה לאחר כל מטח. המחוסרי קורת גג מקבלים סיוע ראשוני מהרשות המקומית ומשרד הרווחה ובימים האחרונים מספר גורמים פילנתרופים החלו להעביר מענקים כספיים ישירות לנפגעים לכיסוי הוצאות מחייה מיידיות. נכון לעת הזו לא ברורה תמונת ההמשך של הטיפול באוכלוסייה המפונה ובשעות אלו מתגבשת החלטת ממשלה בנושא. לרבים מהם אין לאן לחזור ומשך הפינוי עשוי להמשך תקופה ממושכת וידרוש פתרונות מערכתיים יותר.
- ישנה דאגה מהיעדר "כתובת מרכזית" לנפגעים מהמשבר. לדוגמה, מי שבתיהם נפגעו נדרשים לפנות למשרד אחד עבור פיצוי ביטוח, לאחר עבור צרכים זמניים וכו'. הרשויות המקומיות נכנסות לתמונה כגורם מתאם עבור תושבים בתחומן.
- באופן כללי, תגובת הרשויות המקומיות מהירה ויעילה יותר מהממשלה ונובעת בחלקה מההכנות הרבות בשנה האחרונה לתסריטים דומים במקרה של הסלמה ומערכה רב זירתית. בנוסף, העובדה שערים רבות שנפגעו אינן בפריפריה תורמת לכך, היות ויש להן מערכות ומשאבים קיימים - חלקם תוצר של שיתוף פעולה מתמשך עם המגזר הפילנתרופי והחברה האזרחית מאז 7 באוקטובר. אנו ממליצים לתורמים לפנות לרשויות המקומיות עמן הם עובדים באופן שוטף.
- בין 100,000 ל-200,000 ישראלים נתקעו בחו"ל. חברות התעופה אל-על וארקיע החלו לרשום נוסעים המעוניינים לשוב ולדרג עדיפות בטיסות. הטיסות אמורות להתחיל לפעול תוך 72 שעות. ועדיין, רבים יישארו תקועים ועלולים להזדקק לעזרה: מקום לינה, תרופות ועוד. ארגונים ישראליים-אמריקאיים וקונסוליות ישראל ברחבי העולם יכולים לסייע.
- כאמור, מקלטים וממ"דים מצילים חיים. אך 28% מהישראלים (2.6 מיליון איש) אינם נגישים למקלטים תקינים, ו-60% אין להם ממ"ד, שכן הדרישה החוקית החלה רק משנת 1992. בעוד

שבתחילה הייתה המלצה להקים מיגוניות בפרפריה, כעת ברור שרק מיגוניות מיוחדות מותאמות יעילות נגד טילים בליסטיים. ארגונים פועלים עם פיקוד העורף לפרוס מיגוניות כאלה. צרו עמנו קשר למידע נוסף.

- מאחר שיש רבים מסתמכים על מקלטים ציבוריים, חשוב לספק בהם ציוד ופעילויות לילדים. כמו כן, עקב סגירת בתי הספר והפסקת פעילויות הקיץ, ישנן משפחות רבות אשר זקוקות לסיוע בפעילויות הפגה עבור ילדיהם. מספר ארגונים כבר פועלים בנושא.
- במקביל, הלחץ על משפחות הולך וגובר. משפחות עם בני משפחה במילואים נפגעות במיוחד. מדובר בהשפעה מצטברת, שכן אזרחים רבים משרתים במילואים לסירוגין כבר 620 ימים. השבת הפעילות הכלכלית פוגעת קשות בעסקים קטנים ובפרילנסרים. אם המשבר ימשך שבועות – האוכלוסייה הזו תזדקק לתמיכה כלכלית.
- כוחות החירום הראשוניים מצויים תחת עומס פיזי ונפשי כבד. חלקם אף נפצעים תוך כדי תפקידם. אם המצב ימשך לאורך זמן – אוכלוסייה זו תזדקק לתשומת לב וסיוע מיוחדים.
- בתי החולים מעבירים חלק ניכר מהפעילות שלהם למתקנים תת-קרקעיים. אמנם בניית מתקנים כאלה אורכת זמן, אך חלק מהמרכזים הרפואיים יצרו פתרונות מאולתרים, למשל מעבר לחניונים תת-קרקעיים. צעדים אלה דורשים משאבים, שכעת הממשלה מצליחה לספק, אך בקרוב מאוד ייתכן ויידרש סיוע נוסף. במיוחד חשוב לדאוג למנוחה, טיפול בילדים, ולתמיכה נפשית לצוותים. מעבר למיגון, אנו מתחילים לראות עלייה בצורך לרכישת ציוד בבתי החולים עקב היקפי הפגיעה הגדולים.
- כפי שצינו בעדכון הקודם, אנא היו בקשר עם הארגונים שאתם תומכים בהם. המגזר האזרחי בישראל תחת לחץ כבד. ארגונים רבים מתקשים לפעול כאשר בני זוג של עובדים נקראים למילואים, וללא מסגרות חינוך לילדים. חלק מהארגונים תלויים בפעילויות מכניסות שהושעו. הידיעה שיש מי שתומך בהם – היא חיונית. אחד האתגרים עימם מתמודדים ארגוני המתנדבים הוא מחד הרצון שלהם להגיב במהירות ולתת מענה לצרכים ומצד שני אי הגדרתם כעובדים חיוניים מה שמטיל עליהם מגבלות משפטיות ומצמצם את יכולת הפעולה שלהם. בנוסף, מתחילות להגיע בקשות מארגונים שהמבנים שלהם נפגעו ויתכן כי נראה בקשות נוספות מהסוג הזה.
- ולבסוף, אך לא פחות חשוב – בריאות נפשית וטראומה הן דאגות מרכזיות. ארגונים בתחום הטראומה בונים תשתיות מאז 7 באוקטובר, וכעת הן מופעלות. חלקם מציעים, למשל, תמיכה מקוונת לאנשים השוהים במקלטים. יחד עם זאת, רמת הטראומה צפויה להיות עצומה, ואנו צופים גידול ניכר בצרכים בתחום זה.

שוב, אנו נפעמים מרוחו של העם בישראל, ומלאי הערכה לצוותים ולחברים שלנו שפועלים בשטח. חברי JFNI מושפעים ישירות מהמשבר הזה - ליבנו, תמיכתנו וסולידריותנו הבלתי-מתפשרת עמם.

כפי שקורה תמיד בזמני משבר, תקשורת ורישות (networking) הם חיוניים. אנא שתפו אותנו במה שאתם שומעים ו/או עושים בשטח. אנו שואפים להיות מרכז מידע ורעיונות עבור חברינו וקהילתנו הרחבה.

אם אתם זקוקים להכוונה, אנא פנו אלינו או אל [ענת דניס](#).

סיגל יניב פלר

מנכ"ל JFNI ישראל